StV 17.5.2022

Laki

sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) 20 §,
muutetaan 3 §:n 1 ja 6 kohta, 14 §:n 1 momentti, 19 ja 21 §, 22 §:n 1 momentti sekä 47 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 kohta laissa 292/2016 ja 14 §:n 1 momentti osaksi laeissa 512/2016 ja 635/2021, sekä
lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 292/2016, uusi 7 kohta, 14 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 512/2016 ja 635/2021, uusi 2 momentti, jolloin voimassa oleva 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, lakiin uusi 18 a, 19 a~~, 19 b~~ ja 21 a - 21 c §, 46 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 292/2016, uusi 4 momentti, lakiin uusi 46 b ja 46 c §, 49 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 292/2016, uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 49 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
1) sosiaalipalveluilla kunnallisia sosiaalipalveluja *ja niihin sisältyviä tukipalveluja* sekä muita toimia, joilla sosiaalihuollon ammattihenkilöt ja muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö edistävät ja ylläpitävät yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta.	1) sosiaalipalveluilla *hyvinvointialueen* sosiaalipalveluja sekä muita toimia, joilla sosiaalihuollon ammattihenkilöt ja muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö edistävät ja ylläpitävät yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta;
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
6) erityistä tukea tarvitsevalla lapsella lasta, jonka kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai joka itse käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään tai joka on erityisen tuen tarpeessa 3 kohdassa mainituista syistä.	6) erityistä tukea tarvitsevalla lapsella lasta, jonka kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai joka itse käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään tai joka on erityisen tuen tarpeessa 3 kohdassa mainituista syistä*;* *7) toimintayksiköllä julkisen tai yksityisen palveluntuottajan ylläpitämää toiminnallista kokonaisuutta, joka toteuttaa sosiaalipalveluja palveluntuottajan tiloissa tai asiakkaan kotona.*
14 §	14 §
Tuen tarpeisiin vastaavat sosiaalipalvelut	*Tuen tarpeisiin vastaavat sosiaalipalvelut*
Kunnallisina sosiaalipalveluina on järjestettävä sen sisältöisenä ja siinä laajuudessa kuin tässä tai muussa laissa säädetään: 1) sosiaalityötä; 2) sosiaaliohjausta; 3) sosiaalista kuntoutusta; 4) perhetyötä; 5) kotipalvelua; 6) kotihoitoa; 7) asumispalveluja; 8) laitospalveluja; 9) liikkumista tukevia palveluja; 10) päihdetyötä; 11) mielenterveystyötä; 12) kasvatus- ja perheneuvontaa;	Hyvinvointialueen sosiaalipalveluina on järjestettävä sen sisältöisenä ja siinä laajuudessa kuin tässä tai muussa laissa säädetään: 1) sosiaalityötä; 2) sosiaaliohjausta; 3) sosiaalista kuntoutusta; 4) perhetyötä; 5) lapsiperheen kotipalvelua; *6) tukipalveluja;* *7) kotihoitoa;* ~~*8) turva-auttamispalvelua*~~ ~~*9*~~*8) tilapäistä asumista;* ~~*10*~~*9) tuettua asumista;* ~~*11*~~*10) yhteisöllistä asumista;*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
13) lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvontaa; 13 a) omaistaan ja läheistään hoitavan henkilön vapaata; (29.6.2016/512) 14) muita 11 §:n mukaisiin tarpeisiin vastaavia asiakkaan hyvinvoinnille välttämättömiä sosiaalipalveluja. — — — — — — — — — — — — — —	~~12~~*11)* *ympärivuorokautista palveluasumista;* ~~13~~*12)* laitospalveluja; ~~14~~*13)* liikkumista tukevia palveluja; ~~15~~*14)* päihdetyötä; ~~16~~*15)* mielenterveystyötä; ~~17~~*16)* kasvatus- ja perheneuvontaa; ~~18~~*17)* lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvontaa; ~~19~~*18)* omaistaan ja läheistään hoitavan henkilön vapaata; ~~20~~*19)* opiskeluhuollon kuraattoripalveluja: ~~*21) muita kuin 1—20 kohdassa tarkoitettuja 11 §:n mukaisiin tarpeisiin vastaavia asiakkaan hyvinvoinnille välttämättömiä sosiaalipalveluja*~~ *Hyvinvointialue voi lisäksi järjestää muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja 11 §:n mukaisiin tarpeisiin vastaavia sosiaalipalveluja.* — — — — — — — — — — — — — —
	18 a § *Lapsiperheen oikeus kotipalveluun* *Lapsiperheen kotipalvelulla tarkoitetaan perheen arjen toimintakykyä turvaavaa ja vahvistavaa palvelua, johon sisältyy perheen yksilöllisen tarpeen mukaan:* *1) hoito ja huolenpito;* *2) lapsen hoidon ja kasvatuksen tukeminen;* *3) aterioiden valmistamiseen, vaatteiden huoltamiseen ja kodin siisteydestä huolehtimiseen liittyvät tehtävät;* *4) muiden kuin 3 kohdassa tarkoitettujen jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittaminen tai niissä avustaminen.* *Lapsiperheellä on oikeus saada välttämätön 1 momentissa tarkoitettu kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ilman niitä ei ole mahdollista synnytyksen, sairauden, vamman tai muun vastaavan toimintakykyä alentavan syyn taikka erityisen perhe- tai elämäntilanteen vuoksi.*
19 § *Kotipalvelu* Kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen	19 § *Tukipalvelut* *Tukipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joilla luodaan ja ylläpidetään henkilön kodissa sellaisia olosuhteita, että hän voi suoriutua jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti, sekä palveluja, joiden avulla henkilö voi saada hyvinvointia tuottavaa sisältöä elämäänsä.* *Tukipalveluina järjestetään henkilön yksilöllisen tarpeen mukaan:*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
perhe- tai elämäntilanteen perusteella niille henkilöille, jotka tarvitsevat apua selviytymiseen 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja toiminnoista. Kotipalveluun sisältyvinä tukipalveluina annetaan ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja. Lapsiperheellä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista 2 momentissa mainittujen syiden vuoksi.	*1) ateriapalvelua;* *2) vaatehuoltopalvelua;* *3) siivouspalvelua;* *4) asiointipalvelua;* *5) osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävää tai tukevaa palvelua~~;~~.* *~~6)muuta kuin 1–5 kohdassa tarkoitettua kotona asumista tukevaa palvelua.~~* *Tukipalveluja järjestetään henkilölle, joka tarvitsee niitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi. Lisäksi tukipalveluja järjestetään henkilölle, joka tarvitsee niitä erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella.* 19 a § *Kotihoito* *Kotihoidolla tarkoitetaan palvelua, jolla huolehditaan, että henkilö suoriutuu jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista kodissaan ja asuinympäristössään.* *Kotihoitoon kuuluu asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukainen:* *1) hoito ja huolenpito;* *2) toimintakykyä ja vuorovaikutusta edistävä ja ylläpitävä toiminta;* *3) muu kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu henkilön suoriutumista tukeva toiminta;* *4) terveydenhuoltolain 25 §:ssä tarkoitettu kotisairaanhoito.* *Kotihoitoa järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi. Lisäksi kotihoitoa järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella.* *Kotihoitoa järjestetään henkilön tarpeen mukaan vuorokaudenajasta riippumatta.* ~~19 b §~~ ~~*Turva-auttamispalvelu*~~ ~~*Turva-auttamispalvelulla tarkoitetaan palvelua, johon kuuluvat asiakkaan käytössä oleva tarkoitukseen soveltuva turvalaitteisto, laitteiston kautta tulevien hälytysten ympärivuorokautinen vastaanotto, hälytyksen johdosta tehtävä avun tarpeen arviointi sekä huolehtiminen siitä, että asiakas saa tarvitsemansa avun vuorokauden ajasta riippumatta.*~~ ~~*Turva-auttamispalvelua toteutettaessa on huolehdittava siitä, että:*~~ ~~*1) asiakas saa käyttöönsä yksilöllisiin tarpeisiinsa soveltuvan turvalaitteiston;*~~

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	~~*2) asiakas osaa käyttää turvalaitteistoa ja saa tarpeen mukaan jatkuvasti ohjausta ja neuvontaa laitteiston käytössä;*~~ ~~*3) turvalaitteisto täyttää sille asetetut laatuvaatimukset ja toimii jatkuvasti tarkoitustaan vastaavalla tavalla;*~~ ~~*4) avun tarpeen arvioi tehtävään soveltuva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö;*~~ ~~*5) avun antaja on tehtävään soveltuva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö;*~~ ~~*6) tieto avun antamisesta ohjautuu viipymättä asiakkaan omatyöntekijälle ja sellaiselle taholle, jolla on valmius tarvittaessa ottaa välitön vastuu asiakkaan tilanteesta.*~~ ~~*Turva-auttamispalvelua järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sairauteen, korkeaan ikään, vammaan tai muuhun vastaavaan toimintakykyä alentavaan syyhyn liittyvän turvattomuuden perusteella.*~~
20 §	20 §
Kotihoito	*(kumotaan)*
Kotihoidolla tarkoitetaan kotipalvelun ja terveydenhuoltolain 25 §:ään sisältyvien kotisairaanhoidon tehtävien muodostamaa kokonaisuutta.	
21 §	21 §
Asumispalvelut	*Tilapäinen asuminen*
Asumispalveluja järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua tai tukea asumisessa tai asumisensa järjestämisessä. Kotiin annettavat palvelut ovat ensisijaisia suhteessa palveluihin, jotka edellyttävät muuttamista ja sisältävät sekä asumisen että palvelut. Tilapäistä asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista, kiireellistä apua. Tuettua asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä. Tuetulla asumisella tarkoitetaan asumisen tukemista sosiaaliohjauksella ja muilla sosiaalipalveluilla. Palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-	*Tilapäistä asumista järjestetään henkilölle, joka erityisestä syystä tarvitsee asumisensa järjestämisessä hyvinvointialueen lyhytaikaista, kiireellistä apua.*

Voimassa oleva laki

, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Tehostetussa palveluasumisessa palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti ympärivuorokautisesti.

Asumispalveluja toteutettaessa on huolehdittava siitä, että henkilön yksityisyyttä ja oikeutta osallistumiseen kunnioitetaan ja hän saa tarpeenmukaiset kuntoutus- ja terveydenhuollon palvelut.

Ehdotus

21 a §

Tuettu asuminen

Tuetulla asumisella tarkoitetaan itsenäistä asumista, jota tuetaan sosiaaliohjauksella.

Tuettua asumista järjestetään henkilölle, joka erityisestä syystä tarvitsee *hyvinvointialueen* apua tai tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä.

21 b §

Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi.

21 c §

Ympärivuorokautinen palveluasuminen

Ympärivuorokautisella palveluasumisella tarkoitetaan asumista yhteisöllistä toimintaa tarjoavassa esteettömässä ja turvallisessa hoivakodissa, palvelukodissa tai vastaavassa asumisyksikössä, jossa henkilöllä on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa hän saa asumisyksikön henkilöstöltä viipymättä ja vuorokaudenajasta riippumatta hoitoa ja huolenpitoa myös äkilliseen tarpeeseensa.

Ympärivuorokautinen palveluasuminen sisältää henkilön yksilöllisen tarpeen mukaisen vuorokaudenajasta riippumattoman hoidon ja huolenpidon, toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan, ateriat, vaatehuollon, siivouksen sekä osallisuutta ja sosiaalista

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	kanssakäymistä edistävän toiminnan. Palveluasumista on toteutettava niin, että henkilön yksityisyyttä kunnioitetaan ja hänen osallisuuttaan tuetaan. Lisäksi on huolehdittava, että henkilöllä on mahdollisuus saada tarvitsemansa lääkinnällinen kuntoutus ja muut terveydenhuollon palvelut. *Ympärivuorokautista palveluasumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee päivittäin vuorokaudenajasta riippumatta jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa tai vaativaa ammatillista hoitoa, joiden järjestäminen kotihoitona, omaishoitona, perhehoitona tai muulla tavalla ei ole mahdollista tai asiakkaan edun mukaista.* *Ympärivuorokautista palveluasumista järjestetään henkilön tarpeen mukaan pitkäaikaisesti tai lyhytaikaisesti. Lyhytaikainen palveluasuminen voi olla tilapäistä tai säännöllisesti toistuvaa.*
22 §	22 §
Laitospalvelut	*Laitospalvelut*
Sosiaalihuollon laitospalveluilla tarkoitetaan hoidon ja kuntouttavan toiminnan järjestämistä jatkuvaa hoitoa antavassa sosiaalihuollon toimintayksikössä. Laitospalveluja voidaan järjestää lyhytaikaisesti tai jatkuvasti, päivisin, öisin tai ympärivuorokautisesti. Pitkäaikainen hoito ja huolenpito voidaan toteuttaa laitoksessa vain, jos se on henkilön terveyden tai turvallisuuden kannalta perusteltua, taikka siihen on muu laissa erikseen säädetty peruste.	Sosiaalihuollon laitospalveluilla tarkoitetaan hoidon, *huolenpidon ja kuntoutuksen* järjestämistä *muussa kuin 21 c §:ssä tarkoitetussa jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa antavassa sosiaalihuollon toimintayksikössä.* Laitospalveluja voidaan järjestää lyhytaikaisesti tai *pitkäaikaisesti*, päivisin, öisin tai ympärivuorokautisesti. Pitkäaikainen hoito ja huolenpito voidaan toteuttaa laitoksessa vain, jos se on henkilön terveyden tai turvallisuuden kannalta perusteltua, taikka siihen on muu laissa erikseen säädetty peruste.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
~~5 luku~~	~~5 luku~~
~~Palvelujen laadun varmistaminen~~	**~~Palvelujen laadun varmistaminen~~**
46 a §	46 a §
Sosiaalihuollon johtaminen (292/2016)	*Sosiaalihuollon johtaminen*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Edellä 3 momentissa tarkoitetuissa tehtävissä toimiva johtaja vastaa toimivaltansa rajoissa siitä, että hänen johtamassaan yksikössä on 49 a §:n 3 momentin mukainen henkilöstö ja että yksikön asiakastyössä noudatetaan sille tässä ja muussa laissa säädettyjä vaatimuksia. Lisäksi johtaja vastaa siitä, että yksikön päivittäisessä toiminnassa toteutetaan omavalvontaa ja tuetaan henkilöstön työhyvinvointia.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

46 b §

Kotikäyntien suunnittelu ja kotihoidon toteuttaminen

Kotihoitoon kuuluvat kotikäynnit sekä niitä toteuttavien työntekijöiden päivittäiset työtehtävät ja työajat on suunniteltava niin, että:

1) asiakas saa palvelua sen tuntimäärän, joka hänelle kuuluu palvelua koskevan päätöksen tai sopimuksen mukaan, jollei hänen muuttuneista olosuhteistaan muuta johdu;

2) asiakkaan toivomukset ja tosiasialliset tarpeet otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon kotikäyntien ajoitusta ja sisältöä määriteltäessä;

3) kotikäyntiä toteuttavan tai siihen osallistuvan työntekijän osaaminen vastaa kotikäyntiin sisältyvien tehtävien edellyttämää osaamista;

4) mahdollisimman suuri osa työntekijän työajasta käytetään asiakkaan luona tai hänen kanssaan tehtävään työhön;

5) työntekijän on mahdollista toteuttaa kotikäynnit ammattieettiset velvollisuutensa huomioon ottaen.

~~*Kotihoitoon kuuluvia kotikäyntejä voidaan osittain korvata etäyhteyksin tapahtuvalla yhteydenpidolla, jos sellainen palvelujen toteuttamistapa soveltuu asiakkaalle ja jos se vastaa sisällöltään asiakkaan palvelutarvetta. Kotihoidon toteuttamisessa voidaan lisäksi hyödyntää muitakin teknologisia ratkaisuja asiakkaan turvallisuuden, hyvinvoinnin ja kotona suoriutumisen tueksi tai työntekijän työn helpottamiseksi, jos se tapahtuu asiakkaan yksityisyyttä kunnioittaen.*~~

Jos kotikäyntejä suunniteltaessa ilmenee, että niiden toteuttaminen 1 ~~ja 2~~ momentin mukaisesti on vaarassa henkilöstön riittämättömyyden vuoksi, suunnittelusta vastaavien henkilöiden on välittömästi ryhdyttävä käytettävissään oleviin toimiin henkilöstön riittävyyden turvaamiseksi sekä ilmoitettava asiasta toimintayksikön johtajalle.

46 c §

~~*Yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen yhdistäminen*~~ *Yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen samassa rakennuskokonaisuudessa*

Yhteisöllistä asumista ja ympärivuorokautista palveluasumista voidaan toteuttaa samaan rakennuskokonaisuuteen kuuluvissa tiloissa.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Edellä 1 momentissa tarkoitettuun rakennuskokonaisuuteen voi kuulua myös asuntoja, jotka ovat muiden henkilöiden kuin yhteisöllisen asumisen tai ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaiden käytössä.
	Jos asukkaan olosuhteet muuttuvat niin, että hänen on perusteltua siirtyä yhteisöllisestä asumisesta tai 2 momentissa tarkoitetusta asumisesta ympärivuorokautiseen palveluasumiseen, muutos on mahdollisuuksien mukaan toteutettava niin, ettei hänen tarvitse siirtyä toiseen asuntoon saadakseen tarvitsemansa palvelut.
47 §	47 §
Omavalvonta	*Omavalvonta*
Sosiaalihuollon toimintayksikön tai muun toimintakokonaisuudesta vastaavan tahon on laadittava omavalvontasuunnitelma sosiaalihuollon laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi. Suunnitelma on pidettävä julkisesti nähtävänä, sen toteutumista on seurattava säännöllisesti ja toimintaa on kehitettävä asiakkailta sekä toimintayksikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävän palautteen perusteella.	*Sosiaalihuollon toimintayksikön tai muun toimintakokonaisuudesta vastaavan tahon on laadittava omavalvontasuunnitelma sosiaalihuollon laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi. Omavalvontasuunnitelmaa on käytettävä myös asiakastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden jatkuvaa seurantaa varten.*
	Omavalvontasuunnitelman toteutumista on seurattava asiakkailta ja heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä toimintayksikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävän palautteen perusteella.
	Palveluja on kehitettävä henkilöstön riittävyyden seurannan sekä 2 momentissa tarkoitetun palautteen perusteella.
	Omavalvontasuunnitelma sekä omavalvontasuunnitelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.
Omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta voidaan säätää tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.	Omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta voidaan säätää tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.
	Omavalvontaan sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 40 §:ssä säädetään.
49 a §	49 a §
Henkilöstö (292/2016)	*Henkilöstö*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Sosiaalipalveluja tuottavassa toimintayksikössä on oltava henkilöstö, jonka määrä, koulutus ja tehtävärakenne vastaavat toimintayksikön palveluja saavien henkilöiden määrää ja palvelun tarvetta.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	49 b §
	Kotihoidon henkilöstön riittävyyden turvaaminen
	Saatuaan 46 b §:n ~~4~~ 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimintayksikön johtajan on tarvittaessa välittömästi ryhdyttävä käytettävissään oleviin toimenpiteisiin henkilöstön vajauksen korjaamiseksi sekä huolehdittava siitä, että tieto henkilöstön vajauksesta välittyy sille toimijalle, joka vastaa toimintayksikön henkilöstöpolitiikasta. *Jos vajausta ei saada korjatuksi 1 momentissa tarkoitetuilla toimenpiteillä, toimintayksikön henkilöstöpolitiikasta vastaavan toimijan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin henkilöstön riittävyyden turvaamiseksi.*
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 202 . *Jos muussa laissa viitataan tämän lain voimaantullessa voimassa olleisiin säännöksiin, viittauksen katsotaan tarkoittavan tämän lain vastaavia säännöksiä.* *Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyt, lain voimaan tullessa voimassa olleissa 19 - 21 §:ssä tarkoitetut palvelut on järjestettävä tämän lain mukaisina tämän lain voimaan tultua.*
	———

Laki

ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 3 a §:n 4 momentti sellaisena kuin se on laissa 565/2020,

muutetaan 3 §:n 4 kohta, 3 a §:n otsikko ja 1 momentti, 5 ja 12 §, 14 §:n 1 momentti, 14 a §, 15 b §:n 1 momentti, 16 §~~:n 2 momentti~~, 18 §:n 2 ja 3 momentti sekä 20, 21 ja 23 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 a §:n otsikko ja 1 momentti laissa 565/2020, 14 §:n 1 momentti, 14 a § ja 15 b §:n 1 momentti laissa 1351/2014 sekä 20 § osaksi laissa 565/2020, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 1346/2016 kumotun 17 §:n tilalle uusi 17 § sekä lakiin uusi 24 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

4) *välittömällä asiakastyöllä* hoitoa ja huolenpitoa sekä asiakkaan toimintakykyä ja kuntoutumista edistäviä ja ylläpitäviä tehtäviä, asiakasta koskevien tietojen kirjaamista, palvelutarpeen arviointia sekä hoito- ja palvelusuunnitelman laatimista ja päivittämistä; (9.7.2020/565)

— — — — — — — — — — — — — —

3 a §

(9.7.2020/565) Välittömään asiakastyöhön osallistuvat henkilöt tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa

Iäkkäiden henkilöiden tehostetussa palveluasumisessa *ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa* välittömään asiakastyöhön osallistuvia työntekijöitä ovat:

1) sairaan- ja terveydenhoitajat;
2) lähi- ja perushoitajat;
3) geronomit;
4) kodinhoitajat;
5) sosiaalialan ohjaajat ja kasvattajat;
6) sosionomi AMK -tutkinnon suorittaneet;
7) soveltuvan ammatti- tai erikoisammattitutkinnon suorittaneet;
8) soveltuvan opistoasteisen tutkinnon suorittaneet;
9) fysio- ja toimintaterapeutit;
10) kuntoutuksen ohjaajat;
11) *kotiavustajat, hoitoapulaiset ja* hoiva-avustajat;
12) viriketoiminnan ohjaajat ja muut vastaavat asiakkaan sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitoon osallistuvat työntekijät;
13) toimintayksiköiden johtajat ja vastuuhenkilöt.

— — — — — — — — — — — — — —

Toimintayksikön työntekijä ei saa ilman lääkehoidon koulutusta osallistua lääkehoidon tehtäviin ja toteuttamiseen.

5 §

Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi

Kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Suunnitelma on laadittava osana kunnan strategista suunnittelua. Suunnitelman hyväksyy kunnanvaltuusto ja se on tarkistettava valtuustokausittain.

Ehdotus

4) *välittömällä asiakastyöllä* hoitoa ja huolenpitoa sekä asiakkaan toimintakykyä ja kuntoutumista edistäviä ja ylläpitäviä tehtäviä, asiakasta koskevien tietojen kirjaamista, palvelutarpeen arviointia sekä hoito- ja asiakassuunnitelman ~~palvelusuunnitelman~~ laatimista ja päivittämistä; (9.7.2020/565)

— — — — — — — — — — — — — —

3 a §

Välittömään asiakastyöhön osallistuvat henkilöt ympärivuorokautisessa palveluasumisessa

Iäkkäiden henkilöiden *ympärivuorokautisessa palveluasumisessa* välittömään asiakastyöhön osallistuvia työntekijöitä ovat:

1) sairaan- ja terveydenhoitajat;
2) lähi- ja perushoitajat;
3) geronomit;
4) kodinhoitajat;
5) sosiaalialan ohjaajat ja kasvattajat;
6) sosionomi AMK -tutkinnon suorittaneet;
7) soveltuvan ammatti- tai erikoisammattitutkinnon suorittaneet;
8) soveltuvan opistoasteisen tutkinnon suorittaneet;
9) fysio- ja toimintaterapeutit;
10) kuntoutuksen ohjaajat;
11) hoiva-avustajat;
12) viriketoiminnan ohjaajat ja muut vastaavat asiakkaan sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitoon osallistuvat työntekijät;
13) toimintayksiköiden johtajat ja vastuuhenkilöt.

— — — — — — — — — — — — — —

5 §

Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi

Kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi *osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 6 §:n 3 momentissa tarkoitettua hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa.*

Hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Edellä 1 momentissa tarkoitetussa suunnitelmassa on: 1) arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä; 2) määriteltävä tavoitteet ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä ikääntyneelle väestölle tarjottavien palvelujen määrän ja laadun kehittämiseksi; 3) määriteltävä toimenpiteet, joilla kunta vastaa 2 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden toteutumisesta, sekä arvioitava voimavarat, jotka kunnassa tarvitaan toimenpiteiden toteuttamiseksi; 4) määriteltävä kunnan eri toimialojen vastuut 3 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisessa; sekä 5) määriteltävä, miten kunta toteuttaa yhteistyötä 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tahojen kanssa. Kunnan on otettava suunnitelma huomioon valmisteltaessa ikääntyneen väestön asemaan ja iäkkäiden henkilöiden tarvitsemiin palveluihin vaikuttavaa kunnan päätöksentekoa, kuntalain (365/1995) 65 §:ssä tarkoitettua talousarviota ja -suunnitelmaa sekä terveydenhuoltolain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua raporttia ja hyvinvointikertomusta.	*omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä.* *Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin suunnitelmiin on sisällytettävä ~~tavoitteet, toimenpiteet ja yhteistyö~~ ikääntyneen väestön asumista koskevien tarpeiden ennakointi ~~ennakoimiseksi~~ sekä niitä vastaavan asumisen kehittäminen ~~kehittämiseksi~~.*
12 § *Hyvinvointia edistävät palvelut* Kunnan on järjestettävä ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja. Lisäksi kunnan on tarjottava hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia terveystarkastuksia, vastaanottoja tai kotikäyntejä erityisesti niille ikääntyneeseen väestöön kuuluville, joiden elinoloihin tai elämäntilanteeseen arvioidaan tutkimustiedon tai yleisen elämänkokemuksen perusteella liittyvän palveluntarvetta lisääviä riskitekijöitä. Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin palveluihin on sisällytettävä: 1) hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn tähtäävä ohjaus; 2) ikääntyneen väestön terveyden ja toimintakyvyn heikkenemisestä aiheutuvien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien tunnistaminen ja niihin liittyvä varhainen tuki;	12 § *Hyvinvointia edistävät palvelut* *Hyvinvointialueen* on järjestettävä ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja. Lisäksi *hyvinvointialueen* on tarjottava hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia terveystarkastuksia, vastaanottoja tai kotikäyntejä erityisesti niille ikääntyneeseen väestöön kuuluville, joiden elinoloihin tai elämäntilanteeseen arvioidaan tutkimustiedon tai yleisen elämänkokemuksen perusteella liittyvän palveluntarvetta lisääviä riskitekijöitä. Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin palveluihin on sisällytettävä: 1) hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn tähtäävä ohjaus; 2) ikääntyneen väestön terveyden ja toimintakyvyn heikkenemisestä aiheutuvien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien tunnistaminen ja niihin liittyvä varhainen tuki;

Voimassa oleva laki

3) sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskeva ohjaus;
4) sairaanhoitoa, monialaista kuntoutusta ja turvallista lääkehoitoa koskeva ohjaus; sekä
5) ohjaus kunnassa tarjolla olevien hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön.

14 §

Pitkäaikaisen hoidon ja huolenpidon toteuttamista ohjaavat periaatteet

Kunnan on toteutettava iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Palvelut on sovitettava sisällöltään ja määrältään vastaamaan iäkkään henkilön kulloisiakin palveluntarpeita. *Hoito ja huolenpito voidaan toteuttaa pitkäaikaisena laitoshoitona vain tässä laissa säädetyillä perusteilla.* (30.12.2014/1351)

— — — — — — — — — — — — — — —

14 a § (30.12.2014/1351)

Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytykset

Kunta voi vastata iäkkään henkilön palveluntarpeeseen pitkäaikaisella laitoshoidolla vain, jos siihen on lääketieteelliset perusteet tai asiakasturvallisuuteen tai potilasturvallisuuteen liittyvät perusteet.

15 b § (30.12.2014/1351)

Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytysten selvittäminen

Ennen hoidon ja huolenpidon toteuttamista pitkäaikaisena laitoshoitona kunnan on selvitettävä 15 §:ssä tarkoitetulla tavalla mahdollisuudet vastata iäkkään henkilön palveluntarpeeseen hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

3) sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskeva ohjaus;
4) sairaanhoitoa, monialaista kuntoutusta ja turvallista lääkehoitoa koskeva ohjaus; sekä
5) ohjaus hyvinvointialueella tarjolla olevien hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa neuvonnassa on kannustettava ikääntynyttä väestöä oman asumisensa ennakointiin ja itsenäistä asumista tukevien ratkaisujen toteuttamiseen.

14 §

Pitkäaikaisen hoidon ja huolenpidon toteuttamista ohjaavat periaatteet

Hyvinvointialueen on toteutettava iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Palvelut on sovitettava sisällöltään ja määrältään vastaamaan iäkkään henkilön kulloisiakin palveluntarpeita.

— — — — — — — — — — — — — — —

14 a §

Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytykset

Iäkkään henkilön pitkäaikaista ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa ei voida toteuttaa sosiaalihuoltolain 22 §:ssä tarkoitetun laitospalvelun toimintayksikössä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu hoito ja huolenpito voidaan toteuttaa terveydenhuoltolain 67 §:n 1 momentissa tarkoitetun laitoshoidon toimintayksikössä vain, jos siihen on lääketieteelliset tai potilasturvallisuuteen liittyvät perusteet.

15 b §

Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytysten selvittäminen

Ennen hoidon ja huolenpidon toteuttamista 14 a §:n 2 momentissa tarkoitettuna pitkäaikaisena laitoshoitona *hyvinvointialueen* on selvitettävä 15 §:ssä tarkoitetulla tavalla mahdollisuudet vastata iäkkään henkilön palveluntarpeeseen hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	— — — — — — — — — — — — — —
16 §	16 §
Palvelusuunnitelma	*Asiakassuunnitelma ~~Palvelusuunnitelma~~*
Kunta vastaa siitä, että iäkkäälle henkilölle laaditaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 7 §:ssä tarkoitettu suunnitelma (*palvelusuunnitelma*). Suunnitelma on laadittava ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun iäkkään henkilön palveluntarve on selvitetty, jollei kyseessä ole tilapäinen neuvonta ja ohjaus tai jollei suunnitelman laatiminen muutoin ole ilmeisen tarpeetonta.	Kunta vastaa siitä, että iäkkäälle henkilölle laaditaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 7 §:ssä tarkoitettu suunnitelma (*asiakassuunnitelma ~~palvelusuunnitelma~~*). Suunnitelma on laadittava ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun iäkkään henkilön palveluntarve on selvitetty, jollei kyseessä ole tilapäinen neuvonta ja ohjaus tai jollei suunnitelman laatiminen muutoin ole ilmeisen tarpeetonta.
Palvelusuunnitelmassa on määriteltävä iäkkään henkilön toimintakykyä koskevan arvion perusteella, millainen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kokonaisuus tarvitaan hänen hyvinvointinsa, terveytensä, toimintakykynsä ja itsenäisen suoriutumisensa tukemiseksi sekä hänen hyvän hoitonsa turvaamiseksi. Iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa on neuvoteltava vaihtoehdoista kokonaisuuden muodostamiseksi. Iäkkään henkilön näkemykset vaihtoehdoista on kirjattava suunnitelmaan.	Asiakassuunnitelmassa ~~Palvelusuunnitelmassa~~ on määriteltävä iäkkään henkilön toimintakykyä koskevan arvion perusteella, millainen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kokonaisuus tarvitaan hänen hyvinvointinsa, terveytensä, toimintakykynsä ja itsenäisen suoriutumisensa tukemiseksi sekä hänen hyvän hoitonsa turvaamiseksi. *Iäkkään henkilön hoitoa ja huolenpitoa sekä toimintakyvyn ylläpitämistä turvaavat palvelut on suunniteltava niin, että ne vastaavat määrältään, sisällöltään ja ajoitukseltaan hänen tarpeitaan.* Iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä, omatyöntekijänsä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa on neuvoteltava vaihtoehdoista kokonaisuuden muodostamiseksi. Iäkkään henkilön näkemykset vaihtoehdoista on kirjattava suunnitelmaan.
Palvelusuunnitelma on tarkistettava ilman aiheetonta viivytystä aina silloin, kun iäkkään henkilön toimintakyvyssä tapahtuu hänen palveluntarpeeseensa vaikuttavia olennaisia muutoksia.	Asiakassuunnitelma ~~Palvelusuunnitelma~~ on tarkistettava ilman aiheetonta viivytystä aina silloin, kun iäkkään henkilön toimintakyvyssä tapahtuu hänen palveluntarpeeseensa vaikuttavia olennaisia muutoksia.
	17 §
	Omatyöntekijä
	Sosiaalihuoltolain 42 §:ssä tarkoitetun omatyöntekijän on iäkkään henkilön yksilöllisten tarpeiden mukaisesti:
	1) neuvottava ja tuettava iäkästä henkilöä hänen tarvitsemiensa sosiaali- ja terveyspalvelujen saantiin ja toteuttamiseen liittyvissä asioissa;
	2) seurattava yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa tai läheisensä kanssa asiakassuunnitelman ~~palvelusuunnitelman~~ toteutumista sekä iäkkään henkilön palveluntarpeiden muutoksia;
	3) oltava iäkkään henkilön suostumuksella tarvittaessa yhteydessä hänen sosiaali- ja ter-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	veyspalvelujensa järjestämisestä ja tuottamisesta vastaaviin tahoihin, jotta palvelut vastaisivat mahdollisimman hyvin iäkkään henkilön tarpeita.
18 §	18 §
Päätös sosiaalipalvelujen myöntämisestä ja oikeus palveluihin	*Päätös sosiaalipalvelujen myöntämisestä ja oikeus palveluihin*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Päätös muiden kuin kiireellisten sosiaalipalvelujen myöntämisestä on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun kirjallinen tai suullinen hakemus on tullut vireille. Iäkkäällä henkilöllä on oikeus saada hänelle myönnetyt muut kuin kiireelliset sosiaalipalvelut ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kolmen kuukauden kuluttua päätöksen teosta.	Päätös muiden kuin kiireellisten sosiaalipalvelujen myöntämisestä on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun kirjallinen tai suullinen hakemus on tullut vireille. Iäkkäällä henkilöllä on oikeus saada hänelle myönnetyt muut kuin kiireelliset sosiaalipalvelut ilman aiheetonta viivytystä. *Niitä koskeva päätös on kuitenkin toimeenpantava viimeistään kolmen kuukauden kuluttua asian vireille tulosta. Aika voi olla tätä pidempi, jos asian selvittäminen erityisestä syystä vaatii pidempää aikaa tai toimeenpanon viivästymiselle on muu asiakkaan tarpeeseen liittyvä erityinen peruste.*
Päätöstä tehtäessä on otettava huomioon, mitä 13 ja 14 §:ssä säädetään. Sosiaalipalvelujen riittävyyden määrittelyn perustana on pidettävä 15 §:ssä tarkoitettua palveluntarpeiden selvittämistä sekä palvelusuunnitelmaa, jos se on tehty.	Päätöstä tehtäessä on otettava huomioon, mitä 13, 14 *ja 14 a* §:ssä säädetään. Sosiaalipalvelujen riittävyyden määrittelyn perustana on pidettävä 15 §:ssä tarkoitettua palveluntarpeiden selvittämistä sekä *16 §:ssä tarkoitettua* asiakassuunnitelmaa ~~palvelusuunnitelmaa~~.
20 §	20 §
Henkilöstö	*Henkilöstö*
Toimintayksikössä on oltava henkilöstö, jonka määrä, koulutus ja tehtävärakenne vastaavat toimintayksikön palveluja saavien iäkkäiden henkilöiden määrää ja heidän toimintakykynsä edellyttämää palvelun tarvetta ja joka turvaa heille laadukkaat palvelut. Toteutuneen henkilöstömitoituksen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksikössä, jolla on yhteiset toimitilat ja oma työvuorosuunnittelu ja joka toimii yhden esimiehen alaisuudessa, on oltava vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. (9.7.2020/565) Toteutunut henkilöstömitoitus tarkoittaa toimintayksikössä paikalla olevien välitöntä asiakastyötä tekevien 3 a §:ssä tarkoitettujen työntekijöiden työpanosta suhteessa toimintayksikössä kolmen viikon seurantajakson aikana olevien asiakkaiden määrään. Välillistä työtä ei oteta huomioon henkilöstömitoituksessa. (9.7.2020/565) Jos toimintayksikön tiloissa hoidettavana olevan iäkkään henkilön toimintakyky on	Toimintayksikössä on oltava henkilöstö, jonka määrä, koulutus ja tehtävärakenne vastaavat toimintayksikön palveluja saavien iäkkäiden henkilöiden määrää ja heidän toimintakykynsä edellyttämää palvelun tarvetta ja joka turvaa heille laadukkaat palvelut. *Jos toimintayksikön tiloissa hoidettavana olevan iäkkään henkilön toimintakyky on alentunut siten, että hän tarvitsee huolenpitoa vuorokaudenajasta riippumatta, toimintayksikössä on oltava riittävästi henkilöstöä kaikkina vuorokauden aikoina. Lääkehoidon toteuttamiseen saa osallistua vain henkilö, jolla on tehtävän edellyttämä riittävä lääkehoidon koulutus ja osaaminen.* *Toteutuneen henkilöstömitoituksen on oltava vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti sosiaalihuoltolain 21 c §:ssä tarkoitetun ympärivuorokautisen palveluasumisen toimintayksikössä, jolla on yhteiset toimitilat ja oma työvuorosuunnittelu ja joka toimii yhden esimiehen alaisuudessa. Toteutunut henkilöstömitoitus tarkoittaa toimintayksikössä paikalla*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
alentunut siten, että hän tarvitsee huolenpitoa vuorokaudenajasta riippumatta, toimintayksikössä on oltava riittävästi henkilöstöä kaikkina vuorokauden aikoina.	*olevien välitöntä asiakastyötä tekevien 3 a §:ssä tarkoitettujen työntekijöiden työpanosta suhteessa toimintayksikössä kolmen viikon seurantajakson aikana olevien asiakkaiden määrään.* Välillistä työtä ei oteta huomioon henkilöstömitoituksessa. *Iäkkäiden henkilöiden sosiaalihuoltolain 19 a §:ssä tarkoitettuun kotihoitoon kuuluvat kotikäynnit on suunniteltava mainitun lain 46 b §:n 1 momentin mukaisesti. Kotikäyntejä toteuttavan henkilöstön riittävyys on turvattava mainitun lain 49 b §:n mukaisesti.*
21 §	21 §
Johtaminen	*Johtaminen*
Toimintayksikössä on oltava johtaja, joka vastaa siitä, että asiakastyössä noudatetaan 13, 14 ja 19 §:ssä säädettyjä periaatteita sekä että palvelut täyttävät muutkin niille asetetut vaatimukset. Toimintaa on johdettava siten, että se tukee laadukasta asiakaslähtöisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisuutta, kuntouttavan työotteen edistämistä, eri viranomaisten ja ammattiryhmien yhteistyötä sekä toimintatapojen kehittämistä.	Toimintayksikössä on oltava johtaja, joka vastaa toimivaltuuksiensa rajoissa siitä, että asiakastyössä noudatetaan 13, 14 ja 19 §:ssä säädettyjä periaatteita, *että toimintayksikössä on 20 §:n mukainen henkilöstö ja* että palvelut täyttävät muutkin niille asetetut vaatimukset. Toimintaa on johdettava siten, että se tukee laadukasta asiakaslähtöisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisuutta, kuntouttavan työotteen edistämistä, *työntekijöiden työhyvinvointia,* eri viranomaisten ja ammattiryhmien yhteistyötä sekä toimintatapojen kehittämistä.
23 §	23 §
Omavalvonta	*Omavalvonta*
Toimintayksikön johtajan on huolehdittava, että toimintayksikössä järjestetään omavalvonta palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi. Omavalvontaa varten on laadittava omavalvontasuunnitelma, joka on pidettävä julkisesti nähtävänä. Suunnitelman toteutumista on seurattava ja palveluja kehitettävä toimintayksikön palveluja saavilta iäkkäiltä henkilöiltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä toimintayksikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävän palautteen perusteella.	*Toimintayksikön johtajan on huolehdittava, että toimintayksikön päivittäisessä toiminnassa toteutetaan omavalvontaa palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi sekä asiakastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden jatkuvaa seurantaa varten.* *Omavalvontaa varten on laadittava omavalvontasuunnitelma. Suunnitelman toteutumista on seurattava toimintayksikön palveluja saavilta iäkkäiltä henkilöiltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä toimintayksikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävän palautteen perusteella.* *Palveluja on kehitettävä 1 momentissa tarkoitetun asiakastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seurannan sekä 2 momentissa tarkoitetun palautteen perusteella.* *Omavalvontasuunnitelma sekä omavalvontasuunnitelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta.	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta. *Omavalvontaan sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 40 §:ssä säädetään.*
	24 a § *Palvelujen laadun seuranta* *Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen velvollisuudesta seurata iäkkäille henkilöille tuotettujen sosiaali- ja terveyspalvelujen laatua säädetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain (668/2008) 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa. Laitoksen oikeudesta saada seurantaa varten välttämättömät tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjiltä ja tuottajilta säädetään mainitun lain 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa. Velvollisuudesta luovuttaa tiedot laitokselle sekä tietojen keräämistä koskevasta laitoksen päätöksestä säädetään mainitun lain 5 c §:ssä.* *Osana 1 momentissa tarkoitettua seurantaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on toteutettava valtakunnallinen asiakaskysely joka toinen vuosi. Laitos voi pyytää vastauksia kyselyyn niiltä iäkkäiltä henkilöiltä, jotka saavat sosiaalihuoltolain 19 a §:n mukaista kotihoitoa säännöllisesti tai mainitun lain 21 c §:n mukaista ympärivuorokautista palveluasumista pitkäaikaisesti. Iäkkäälle henkilölle edellä mainittuja palveluja antavan toimintayksikön on huolehdittava siitä, että sen asiakas saa hänelle soveltuvalla tavalla tiedot kyselyn tarkoituksesta sekä tietojen julkaisemisesta niin, ettei asiakas ole niistä tunnistettavissa ja asiakkaalla on mahdollisuus antaa vastauksensa kyselyyn. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista.* *Terveyden ja hyvinvoinnin laitos voi julkaista 1 ja 2 momentin mukaisesti keräämiinsä tietoihin perustuvat seurantaraportit palvelujen järjestäjä- ja toimintayksikkökohtaisina liikesalaisuutta koskevien säännösten estämättä. Seurantaraportit eivät saa sisältää sellaista tietoa, jonka perusteella toimintayksikön asiakas on suoraan tai välillisesti tunnistettavissa.*
	——— *Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 202 .* *Lain 3 a §:n 1 momenttia, 14 §:n 1 momenttia sekä 14 a ja 15 b §:ää sovelletaan kuitenkin vasta päivästä kuuta 2028.* *Sen estämättä, mitä 3 a §:n 1 momentin 11 kohdassa säädetään, henkilöön, joka toimii*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	kotiavustajana tai hoitoapulaisena tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. *Lain 20 §:n 2 momenttia sovelletaan pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköihin päivään kuuta 2027 .* *Lain 24 a §:n 2 momentissa tarkoitettu asiakaskysely toteutetaan ensimmäisen kerran vuonna 2024.* _____

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 4 §:n 1 kohta, 7 b §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta sekä 2 momentti, 7 c §, 10 b §:n otsikko, 10 c §, 10 d §:n otsikko ja 1 momentti, 10 e §:n otsikko ja 1 momentti, 10 f §:n otsikko, 10 g ja 10 h § sekä 14 §, sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 1 kohta laissa 1311/2014 ja 7 b §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta sekä 2 momentti, 7 c §, 10 b §:n otsikko, 10 c §, 10 d §:n otsikko ja 1 momentti, 10 e §:n otsikko ja 1 momentti, 10 f §:n otsikko, 10 g ja 10 h § sekä 14 § laissa 1201/2020, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4 §	4 §
Maksuttomat sosiaalipalvelut	*Maksuttomat sosiaalipalvelut*
Sosiaalipalveluista ovat maksuttomia: 1) sosiaalihuoltolain (1301/2014) 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu sosiaalityö, 2 kohdassa tarkoitettu sosiaaliohjaus, 3 kohdassa tarkoitettu sosiaalinen kuntoutus, 4 kohdassa tarkoitettu perhetyö, 12 kohdassa tarkoitettu kasvatus- ja perheneuvonta, 13 kohdassa tarkoitettu lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta, 27 §:ssä tarkoitetut tuetut tapaamiset ja valvotut vaihdot sekä sosiaalihuoltolain (710/1982) 27 d ja 27 e §:ssä tarkoitetut vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta ja vammaisten henkilöiden työtoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta; (30.12.2014/1311)	Sosiaalipalveluista ovat maksuttomia: 1) sosiaalihuoltolain (1301/2014) 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu sosiaalityö, 2 kohdassa tarkoitettu sosiaaliohjaus, 3 kohdassa tarkoitettu sosiaalinen kuntoutus, 4 kohdassa tarkoitettu perhetyö, *17* kohdassa tarkoitettu kasvatus- ja perheneuvonta, *18* kohdassa tarkoitettu lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta, 27 §:ssä tarkoitetut tuetut tapaamiset ja valvotut vaihdot sekä sosiaalihuoltolain (710/1982) 27 d ja 27 e §:ssä tarkoitetut vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta ja vammaisten henkilöiden työtoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7 b §	7 b §
Palvelun pitkäaikaisuus	*Palvelun pitkäaikaisuus*
Kunta tai kuntayhtymä saa periä 7 c §:ssä tarkoitetun maksun: 1) sosiaalihuoltolain 21 §:n 4 momentissa tarkoitetusta tehostetusta palveluasumisesta, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (*pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen*);	*Hyvinvointialue* saa periä 7 c §:ssä tarkoitetun maksun: 1) sosiaalihuoltolain *21 c §:ssä* tarkoitetusta *ympärivuorokautisesta palveluasumisesta,* jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (*pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen*);
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kunta tai kuntayhtymä saa periä 10 e §:ssä tarkoitetun maksun: *1) muusta sosiaalihuoltolain 21 §:ssä tarkoitetusta asumispalvelusta kuin tehostetusta palveluasumisesta, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (pitkäaikainen asumispalvelu);*	*Hyvinvointialue* saa periä 10 e §:ssä tarkoitetun maksun terveydenhuoltolain 25 §:ssä tarkoitetusta kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta sekä sosiaalihuoltolain *18 a §:ssä tarkoitetusta lapsiperheen kotipalvelusta ja 19 a §:ssä tarkoitetusta kotihoidosta,* jos asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai

Voimassa oleva laki

2) terveydenhuoltolain 25 §:ssä tarkoitetusta kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta sekä sosiaalihuoltolain 19 §:ssä tarkoitetusta kotipalvelusta ja 20 §:ssä tarkoitetusta kotihoidosta, jos asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta (*jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu*).

7 c §

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu

Kunta tai kuntayhtymä saa periä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitetun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty 1 momentissa tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin 1 momentissa säädetään.

Kunnan tai kuntayhtymän on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 164 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 110 euroa kuukaudessa.

Edellä 3 momentissa säädetyt euromäärät tarkistetaan joka toinen vuosi työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §:ssä tarkoitetun työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti. Laskennan perusteena käytetään sitä työeläkeindeksin pistelukua, joka on vahvistettu tarkistusvuodelle työntekijän eläkelain 98 §:n soveltamista varten. Tarkistusvuosi on se vuosi, jota seuraavan vuoden alusta indeksitarkistus toteutetaan. Indeksillä tarkistetut euromäärät pyöristetään lähimpään täyteen euroon, ja ne tulevat

Ehdotus

jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta (*jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu*).

7 c §

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisen *ympärivuorokautisen palveluasumisen*, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitetun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty 1 momentissa tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa *ympärivuorokautisessa palveluasumisessa*, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin 1 momentissa säädetään.

Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen *ympärivuorokautisen palveluasumisen* ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 164 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 110 euroa kuukaudessa.

Edellä 3 momentissa säädetyt euromäärät tarkistetaan joka toinen vuosi työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §:ssä tarkoitetun työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti. Laskennan perusteena käytetään sitä työeläkeindeksin pistelukua, joka on vahvistettu tarkistusvuodelle mainitun pykälän soveltamista varten. Tarkistusvuosi on se vuosi, jota seuraavan vuoden alusta indeksitarkistus toteutetaan. Indeksillä tarkistetut euromäärät pyöristetään lä-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden alusta.	himpään täyteen euroon, ja ne tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden alusta. *Jos 2 momentissa tarkoitettu puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin 1 momentissa tarkoitetulla tavalla määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään 1 momentissa tarkoitetulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun.*
10 b §	10 b §
Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot	*Pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
10 c §	10 c §
Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa	*Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa*
Ennen kuin 7 c §:ssä tarkoitettu maksu määrätään, mainitun pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitetun henkilön kuukausituloista on vähennettävä: 1) hänen suoritettavakseen vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset; 2) avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka hänen on suoritettava rahana; 3) kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana; 4) tuomioistuimen tai holhousviranomaisen hänelle määräämän edunvalvojan palkkion perusmaksu, jonka suuruudesta säädetään holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 44 §:n 5 momentin nojalla sekä edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain (648/2007) 22 §:ssä tarkoitettu valtuutetun palkkio, kuitenkin enintään edellä tarkoitetun edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena. Edellä 1 momentin 1 kohdassa säädetystä poiketen elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen perhehoidon, pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen tai pitkäaikaisen laitoshoidon alkamista.	Ennen kuin 7 c §:ssä tarkoitettu maksu määrätään, mainitun pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitetun henkilön kuukausituloista on vähennettävä: 1) hänen suoritettavakseen vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset; 2) avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka hänen on suoritettava rahana; 3) kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana; 4) tuomioistuimen tai holhousviranomaisen hänelle määräämän edunvalvojan palkkion perusmaksu, jonka suuruudesta säädetään holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 44 §:n 5 momentin nojalla sekä edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain (648/2007) 22 §:ssä tarkoitettu valtuutetun palkkio, kuitenkin enintään edellä tarkoitetun edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena. Edellä 1 momentin 1 kohdassa säädetystä poiketen elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen perhehoidon, pitkäaikaisen *ympärivuorokautisen palveluasumisen* tai pitkäaikaisen laitoshoidon alkamista.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, tuloista vähennetään asiakkaan todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen, pitkäaikaiseen perhehoitoon tai pitkäaikaiseen laitoshoitoon siirtymistä seuraavasti: 1) omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta; 2) vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta; 3) asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta.	Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, tuloista vähennetään asiakkaan todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen *ympärivuorokautiseen palveluasumiseen*, pitkäaikaiseen perhehoitoon tai pitkäaikaiseen laitoshoitoon siirtymistä seuraavasti: 1) omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta; 2) vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta; 3) *asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (393/2021) 32 §:ssä* tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta.
10 d §	10 d §
Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa	*Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa*
Sen lisäksi, mitä 10 c §:ssä säädetään, kunnan tai kuntayhtymän on pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta perittävän maksun suuruudesta päättäessään vähennettävä maksun perusteena olevista tuloista kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta aiheutuu. Asumismenoista vähennetään valtion varoista maksettava asumistuki.	Sen lisäksi, mitä 10 c §:ssä säädetään, *hyvinvointialueen* on pitkäaikaisesta *ympärivuorokautisesta palveluasumisesta* perittävän maksun suuruudesta päättäessään vähennettävä maksun perusteena olevista tuloista kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta *ympärivuorokautisesta palveluasumisesta* aiheutuu. Asumismenoista vähennetään valtion varoista maksettava asumistuki.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
10 e §	10 e §
Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu	*Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävä maksu*
Kunta tai kuntayhtymä saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.	*Hyvinvointialue* saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
10 f §	10 f §
Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot	*Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot*
	— — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — —	
10 g §	10 g §
Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa sekä pitkäaikaisessa asumispalvelussa	*Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa*
Ennen kuin 10 e §:ssä tarkoitettu maksu määrätään, 10 f §:n 1 momentissa tarkoitetun henkilön kuukausituloista on vähennettävä 10 c §:n 1 momentissa säädetyt menot. Ennen pitkäaikaiseen asumispalveluun siirtymistä asiakkaan tuloista on lisäksi vähennettävä 10 c §:n 3 momentissa säädetyt todelliset asumismenot.	Ennen kuin 10 e §:ssä tarkoitettu maksu määrätään, 10 f §:n 1 momentissa tarkoitetun henkilön kuukausituloista on vähennettävä 10 c §:n 1 momentissa säädetyt menot. *Kun asiakas, jolla on asuinkäytössään 10 c §:n 3 momentissa tarkoitettu asunto, siirtyy sosiaalihuoltolain 21 a §:ssä tarkoitettuun tuettuun asumiseen tai 21 b §:ssä tarkoitettuun yhteisölliseen asumiseen, jossa hän saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, on 10 e §:ssä tarkoitettua maksua määrättäessä* asiakkaan tuloista vähennettävä *lisäksi* 10 c §:n 3 momentissa tarkoitetut todelliset asumismenot *mainitun momentin 1-3 kohdassa tarkoitetun ajan muuttopäivästä alkaen*.
Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen asumispalvelun alkamista.	Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, elatusapua ei vähennetä *määrättäessä 10 e §:ssä tarkoitettua maksua tuetussa asumisessa tai yhteisöllisessä asumisessa olevalle asiakkaalle*, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen *tuetun asumisen tai yhteisöllisen asumisen* alkamista.
10 h §	10 h §
Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut	*Asumista tukevat palvelut*
Kunta tai kuntayhtymä saa periä asiakkaalta kohtuullisen maksun asiakassuunnitelmaan sisältyvistä tukipalveluina järjestettävistä tai asumispalveluun liittyvistä ateria-, vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalveluista, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävistä palveluista sekä muista vastaavista asumista tukevista palveluista. Tässä laissa asiakassuunnitelmalla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 39 §:ssä, sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 7 §:ssä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 4 a §:ssä, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 16 §:ssä ja lastensuojelulain (417/2007) 30 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa sekä muualla laissa tarkoitettua vastaavaa asiakirjaa.	*Hyvinvointialue* saa periä asiakkaalta kohtuullisen maksun asiakassuunnitelmaan sisältyvistä *sosiaalihuoltolain 19 §:n 2 momentissa tarkoitetuista tukipalveluista~~, 19 b §:ssä tarkoitetusta turva-auttamispalvelusta~~ ja 21 b §:n 1 momentissa tarkoitetusta sosiaalista kanssakäymistä edistävästä toiminnasta sekä vastaavista sosiaalihuoltolain 14 §:n 2 momentin perusteella järjestetyistä asumista tukevista palveluista ~~asumispalveluihin liittyvistä palveluista~~*. Tässä laissa asiakassuunnitelmalla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 39 §:ssä, sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 7 §:ssä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 4 a §:ssä~~, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 16 §:ssä~~ ja lastensuojelulain (417/2007) 30 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa sekä muualla laissa tarkoitettua vastaavaa asiakirjaa.
Tehostettuun palveluasumiseen liittyvistä palveluista ei saa periä erillistä maksua.	

Voimassa oleva laki

14 §

Tulojen, korvausten tai saamisten periminen hyvinvointialueelle

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, kunta tai kuntayhtymä saa periä asiakkaalle maksettavan eläkkeen, elinkoron, elatusavun, avustuksen tai muun jatkuvan tai kertakaikkisen tulon, korvauksen tai saamisen siltä ajalta, jolloin asiakas saa kunnan tai kuntayhtymän järjestämää tehostettua palveluasumista, perhehoitoa, laitoshoitoa tai laitospalvelua. Kunta tai kuntayhtymä voi käyttää tässä momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen ja saamisen asiakkaalle määrätyn maksun korvaamiseen ottaen kuitenkin huomioon, mitä tulosta, korvauksesta ja saamisesta muualla laissa tai lain nojalla annetuissa säännöksissä säädetään.

Kunnan tai kuntayhtymän on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen tai saamisen suorittajalle viimeistään kaksi viikkoa ennen maksupäivää, että tulo, korvaus tai saaminen suoritetaan kunnalle tai kuntayhtymälle. Tällöin suoritus tapahtua laillisin vaikutuksin vain kunnalle tai kuntayhtymälle.

Jos kunta tai kuntayhtymä perii asiakkaalle maksettavan tulon, korvauksen tai saamisen, kunnan tai kuntayhtymän on huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on tehostettua palveluasumista saavalle asiakkaalle, perhehoitoa saavalle asiakkaalle ja laitoshoitoa tai laitospalvelua saavalle asiakkaalle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn käyttövaran suuruinen.

Ehdotus

Ympärivuorokautiseen palveluasumiseen liittyvistä *1 momentissa tarkoitetuista palveluista* ei saa periä erillistä maksua.

14 §

Tulojen, korvausten tai saamisten periminen hyvinvointialueelle

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, *hyvinvointialue* saa periä asiakkaalle maksettavan eläkkeen, elinkoron, elatusavun, avustuksen tai muun jatkuvan tai kertakaikkisen tulon, korvauksen tai saamisen siltä ajalta, jolloin asiakas saa *hyvinvointialueen* järjestämää *ympärivuorokautista palveluasumista*, perhehoitoa, laitoshoitoa tai laitospalvelua. *Hyvinvointialue* voi käyttää tässä momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen ja saamisen asiakkaalle määrätyn maksun korvaamiseen ottaen kuitenkin huomioon, mitä tulosta, korvauksesta ja saamisesta muualla laissa tai lain nojalla annetuissa säännöksissä säädetään.

Hyvinvointialueen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen tai saamisen suorittajalle viimeistään kaksi viikkoa ennen maksupäivää, että tulo, korvaus tai saaminen suoritetaan *hyvinvointialueelle*. Tällöin suoritus tapahtua laillisin vaikutuksin vain *hyvinvointialueelle*.

Jos *hyvinvointialue* perii asiakkaalle maksettavan tulon, korvauksen tai saamisen, *hyvinvointialueen* on huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on *ympärivuorokautista palveluasumista* saavalle asiakkaalle, perhehoitoa saavalle asiakkaalle ja laitoshoitoa tai laitospalvelua saavalle asiakkaalle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn käyttövaran suuruinen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 7 c §:n 5 momentti tulee kuitenkin voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 7 c §:n 5 momentin voimaantullessa voimassa olevat ennen mainitun säännöksen voimaantuloa tehdyt asiakasmaksupäätökset, joissa maksu määräytyy 7 c §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, on tarkistettava 7 c §:n 5 momentin mukaisiksi 31 päivään joulukuuta 2022 mennessä. Jos asiakkaalta on 7 c §:n 5 momentin voimaantulon jälkeen peritty liikaa asiakasmaksua ennen asiakasmaksupäätöksen tarkistamista, asiakkaalle on mainittuun määräpäivään mennessä hyvitettävä liikaa peritty osuus.

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

_____

Laki

yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 4 §:n 3 momentti, 13 § ja 27 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 3 momentti ja 27 §:n 2 momentti laissa 543/2018 sekä 13 § laissa 1321/2014, sekä

lisätään 7 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4 §	4 §
Toimintaedellytykset	*Toimintaedellytykset*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Henkilöstön mitoituksesta ja kelpoisuusvaatimuksista säädetään perhekodin osalta perhehoitolain (263/2015) 6, 8, ja 9 §:ssä. Lastensuojelun laitoshuollon henkilöstön vähimmäismäärästä säädetään lastensuojelulain (417/2007) 59 §:ssä ja kelpoisuusvaatimuksista mainitun lain 60 §:ssä.	Henkilöstön mitoituksesta ja kelpoisuusvaatimuksista säädetään perhekodin osalta perhehoitolain (263/2015) 6, 8, ja 9 §:ssä. Lastensuojelun laitoshuollon henkilöstön vähimmäismäärästä säädetään lastensuojelulain (417/2007) 59 §:ssä ja kelpoisuusvaatimuksista mainitun lain 60 §:ssä. *Sosiaalihuoltolain 21 c §:ssä tarkoitetun ympärivuorokautisen palveluasumisen henkilöstömitoituksesta säädetään ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 20 §:ssä. Kotihoidon henkilöstön riittävyyden turvaamisesta säädetään sosiaalihuoltolain 49 b §:ssä.*
7 §	7 §
Luvanvaraiset palvelut	*Luvanvaraiset palvelut*
Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan, joka jatkuvasti tuottaa ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on saatava lupaviranomaiselta lupa palvelujen tuottamiseen ennen toiminnan aloittamista ja olennaista muuttamista.	Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan, joka jatkuvasti tuottaa ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on saatava lupaviranomaiselta lupa palvelujen tuottamiseen ennen toiminnan aloittamista ja olennaista muuttamista.
Lupa kattaa kaikki palvelujen tuottajan toimintayksiköt, joissa tuotetaan ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja.	Lupa kattaa kaikki palvelujen tuottajan toimintayksiköt, joissa tuotetaan ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja.
	Edellä 1 momentissa tarkoitettu luvanvaraisuus ei koske sosiaalihuoltolain 19 a §:n 4

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	momentissa tarkoitettua vuorokaudenajasta riippumatta järjestettävää kotihoitoa eikä 21 b §:ssä tarkoitettua yhteisöllistä asumista.
13 §	13 §
Kunnan velvollisuus antaa ilmoitetut tiedot aluehallintovirastolle	*Hyvinvointialueen velvollisuus antaa ilmoitetut tiedot aluehallintovirastolle*
Kunnan toimielimen on viipymättä annettava aluehallintovirastolle 11 ja 12 §:n nojalla saamansa tiedot lukuun ottamatta tietoja sellaisista palvelujen tuottajista, jotka tuottavat ainoastaan sosiaalihuoltolain 14 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalveluja *tai niihin rinnastettavia palveluja.*	*Hyvinvointialueen* on viipymättä annettava aluehallintovirastolle 11 ja 12 §:n nojalla saamansa tiedot lukuun ottamatta tietoja sellaisista palvelujen tuottajista, jotka tuottavat ainoastaan sosiaalihuoltolain *19 §:ssä tarkoitettuja* tukipalveluja.
27 §	27 §
Ilmoituksenvaraista toimintaa koskevien tietojen tallettaminen rekisteriin	*Ilmoituksenvaraista toimintaa koskevien tietojen tallettaminen rekisteriin*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Rekisteriin ei talleteta tietoja sellaisista palvelujen tuottajista, jotka tuottavat ainoastaan sosiaalihuoltolain *14 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia* tukipalveluja *tai niihin rinnastettavia palveluja.*	Rekisteriin ei talleteta tietoja sellaisista palvelujen tuottajista, jotka tuottavat ainoastaan sosiaalihuoltolain *19 §:ssä tarkoitettuja* tukipalveluja.
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	_____